

PRELJUBNICA

ZAŠTO ISUS NIJE PRISTAO DA ŽENA UHVAĆENA U PRELJUBI BUDE KAMENOVANA?

"A književnici i fariseji dovedoše k Njemu ženu uhvaćenu u preljubi, i postavivši je na sredu. Rekoše Mu: Učitelju! Ova je žena uhvaćena sad u preljubi; A Mojsije nam u zakonu zapovedi da takve kamenjem ubijamo; a ti šta veliš? Ovo, pak, rekoše kušajući Ga da bi Ga imali za šta okriviti. A Isus saže se dole i pisaše prstom po zemlji (ne gledajući na njih). A kad Ga jednako pitahu, ispravi se i reče im: Koji je među vama bez greha neka najpre baci kamen na nju. Pa se opet saže dole i pisaše po zemlji. A kad oni to čuše, i pokarani budući od svoje savesti izlažahu jedan za drugim počevši od starešina do poslednjih; i osta Isus sam i žena stojeći na sredi. A kad se Isus ispravi, i ne videvši ni jednog do samu ženu, reče joj: Ženo! Gde su oni što te tužahu? Nijedan te ne osudi? A ona reče: Nijedan, Gospode! A Isus joj reče: Ni ja te ne osuđujem, idi, i odsele više ne greši." (Jovan 8,1-11)

Da li nam se desilo da izustimo za nekoga: **"Ukorio sam tog brata stotinu puta, a on opet greši. Nema nade za njega!"**? Da li je to što smo da ukorili siguran dokaz da ga je i Bog ukoravao dok smo ga mi ukoravali?

Pogledajmo ovaj primer sa preljubnicom iz Biblije. Fariseji su sigurno hiljade puta ukorili ovu ženu za njeno kurvarstvo i nisu joj uspeli pomoći, a samo jedan susret sa Isusom je nju doveo do iskrenog pokajanja i novog života. Hajde da analiziramo zašto joj je Isus pomogao, a fariseji nisu, jer to može objasniti i zašto su naši pokušaji ukoravanja često bezuspešni.

Zašto se žena nije htela pokajati kada su je fariseji ukoravali?

Zato što nije htela da bude licemer. Fariseji su je navodili na licemerstvo tako što su je opterećivali krivicom i sramotom, dok ju je Isus naveo na iskreno pokajanje. Hajde da analiziramo u čemu je razlika.

Kada Isus kaže da su fariseji bili licemeri, to znači da su oni svoje grehe samo sputavali u svom ispoljavanju, dok su ih u srcu zadržavali. Pogledajmo kako ih Isus ukorava:

"Teško vama književnici i fariseji, licemeri što čistite spolja čašu i zdelu a iznutra su pune grabeža i nepravde. Fariseju slepi! Očisti najpre iznutra čašu i zdelu da budu i spolja čiste. Teško vama književnici i fariseji, licemeri, što ste kao okrečeni grobovi, koji se spolja vide lepi a unutra su puni kostiju mrtvačkih i svake nečistote. Tako i vi spolja se pokazujete ljudima pravedni, a iznutra ste puni licemerja i bezakonja." (Matej 23,25-28)

Zapazimo šta se dešava kada čovek svoje grehe sputava u ispoljavanju, a sretne nekoga ko ih otvoreno ispoljava? On toj osobi podsvesno zavidi jer bi sam želeo tako da živi, ali ne sme jer ga savest osuđuje. On ima potrebu da osobu koja otvoreno ispoljava svoje grehe represijom

primora na isto licemerstvo pod kakvim se sam nalazi. Većinu takozvanih hrišćana koje odlikuje samo obličje pobožnosti, odlikuje ista sklonost ka represiji. Kada čuju za neko zlo u društvu, njima ne pada na pamet da Jevanđeljem ljude navedu na reformu već bi odmah posegli za represivnim merama države u obuzdavanju tog zla. Ko na silu usvaja moralne vrednosti, on ih na silu i drugima nameće. Fariseji su takvim duhom inače opterećivali ovu ženu uhvaćenu u preljubi, a ona se odupirala njihovom pozivu na pokajanje, jer nije htela da bude licemer.

Mnogi ljudi pate pod teretom svojih greha, ali odbacuju poziv Jevanđelja na pokajanje jer ga pod uticajem savremenih fariseja shvataju kao poziv na licemerno sputavanje ispoljavanja svojih greha. Kako je njihova predstava o Bogu i pokajanju formirana pod uticajem dve suštinske zablude koje su odlika takvog pritiska na njihovu savest, mi ćemo sada da se osvrnemo na prirodu tih zabluda.

Prva zabluda je posledica nerazumevanja duha zakona, a druga je posledica traženja snage pokajanja u sebi samom umesto u Bogu. Fariseji ne razumeju duh zakona, i zato sebe i druge opterećuju reformom spoljnog ponašanja, umesto da budu svesni potrebe za reformom motiva srca. Takođe, oni ljude opterećuju krivicom i sramotom kao motivima pokajanja, umesto da ih upoznaju sa karakterom prave Božje ljubavi koja na pokajanje vodi.

Kakve su posledice te dve zablude?

Hajmo da analiziramo prvi problem - nerazumevanje duha zakona. Ako ne razumemo duh zakona, mi vodimo borbu na pogrešnom planu. Trudimo se da greh ne ispoljimo, ali ga i dalje zadržavamo u svom srcu. Pokajaćemo se što smo rekli ružnu reč prijatelju, a ne što smo takvi u duši. Narkoman će se kajati ne za samu želju za opijanjem, već za način opijanja, dok će želju za opijanjem i dalje da zadrži u svom srcu i da je usmeri ka opijanju muzikom ili bliskosti ka drugim ljudima. Od strane muslimana se čuje zamerka da je savremeni promiskuitet posledica zabrane muškarcu da ima više žena. Dakle, ti muslimani ne misle da je sama promiskuitetna želja greh već da je treba pokriti velom braka i da će time nemoral biti rešen. Takva rešenja ne zahtevaju reformu motiva srca kroz iskustvo duhovnog nanovorođenja, već samo preusmeravanje ili odlaganje grešne želje. Isto tako mnogi hrišćani ne pobeđuju svoje emotivne i seksualne želje već ih sputavaju i čuvaju u srcu da bi u braku našli izgovor za njihovo ispoljavanje i upražnjavanje. A kada sa tim željama uđu u brak, uskoro se suoče sa činjenicom da partneri nisu u stanju da zadovolje žeđ njihove duše.

Samo Bog može da čoveka istinski zadovolji, drugi čovek nema tu funkciju. Emotivna i seksualna zloupotreba druge osobe radi sopstvene satisfakcije rezultuje razočarenjem i prebacivanjem, pa su bračni saputnici tada nesrećniji jedan sa drugim nego kada su bili samo prijatelji. Međusobna zloupotreba često vremenom dovodi do zasićenja, koju partneri tada pokušavaju da prevaziđu neumerenošću, perverznošću ili traženjem satisfakcije izvan braka. Seksualne i emotivne sposobnosti treba da ostanu samo sposobnosti izražavanja ljubavi, ali kada je čovek odvojen od Boga, te sposobnosti postaju oruđe čovekovog pokušaja da zadovolji ispraznost sopstvene duše nastalu zbog odvojenosti od Boga i na taj način izvor raznih greha. Često se zloupotrebljavaju i osećanja emotivne bliskosti, bez svesti da su ona prirodan put u greh preljube. Savremeni protestanti često jako oštro da osuđuju preljubu i predbračne seksualne odnose, no bez ikakvog uspeha, jer u međusobnim odnosima gaje sentimentalnu

bliskost kojom se međusobno opijaju, a ta bliskost prirodno vodi u predbračne i vanbračne seksualne odnose. Svi ovi problemi jesu posledica nerazumevanja duha zakona, prave prirode greha, svesti da je sama želja greh, a ne samo loše i neprimereno ponašanje.

Isus je svojom kritikom ukorio samu suštinu problema kada je rekao: **"A ja vam kažem da svaki koji pogleda na ženu sa željom, već je učinio preljubu u srcu svom."** (Matej 5,28) Isus tada nije doneo neku novu nauku već samo obnovio zanemarenu svetlost Starog zaveta koju je Bog dao preko Mojsija, a koja je i tada govorila: **"I da se ne zanosite za srcem svojim i za očima svojim, za kojima činite preljubu;"** (4.Mojsijeva 15,39) Deseta Božja zapovest takođe ukorava suštinu problema, samu želju pa je apostol Pavle citira kada govori o funkciji zakona: **"Nego ja greha ne poznah osim kroz zakon; jer ne znadoh za želju dok zakon ne kaza: ne zaželi."** (Rimljanima 7,7) Stari zavet je zahtevao i ljubav prema neprijatelju: **"Nemoj mrzeti na brata svoga u srcu svom. Ne budi osvetoljubiv."** (3.Mojsijeva 19,17-18) **"Nemoj govoriti osvetiću se za zlo!"** "Kad padne neprijatelj tvoj, nemoj se radovati." (Priče 20,22; 24,17)

Kako su fariseji sebe zavaravali strogošću formalnih pravila ponašanja, a istovremeno imali vrlo liberalan odnos prema gresima samog srca, postojala je potreba da se u vreme Novog zaveta naglasi zanemaren duh zakona i tako čovek sačuva od oslanjanja na sebe i svoju grešnu prirodu. U poslanicama apostola čitamo: **"Jer sve šta je na svetu, telesna želja, i želja očiju, i ponos života, nije od Oca, nego je od ovog sveta."** (1.Jovanova 2,16) **"Telu ne ugađajte po željama."** (Rimljanima 13,14) **"Ljubazni! Molim vas, kao došljake i goste, da se čuvate od telesnih želja, koje vojuju na dušu."** (1.Petrova 2,11)

BESMISAO HEDONIZMA

UNUTRAŠNJE NEZADOVOLJSTVO IZBIJA U SFERU OSEĆANJA I ČOVEK IMA POTREBU DA UGUŠI SVEST O SVOM UNUTRAŠNJEM STANJU

PRIJATNIM OSEĆANJIMA JE SAMO UGUŠENA SVEST O UNUTRAŠNJEM NEZADOVOLJSTVU, ALI UPRKOS I NAJUZVIŠENIJIM OSEĆANJIMA, ŽEĐ DUŠE JE OSTALA NEZADOVOLJENA, ŠTO SE MANIFESTUJE KROZ I DALJE NEPRESTANU POTREBU DUŠE ZA UŽITKOM

Samo krivac ima potrebu da stalno oseća da je pravedan

Samo u dubini duše nesrećna osoba ima stalnu potrebu za osećanjem sreće

Drugi problem farisejstva jeste pritisak na ljude da se pokaju buđenjem krivice i sramote, što rezultuje time da iz straha nečiste savesti ili sramote ponižene gordosti ljudi samo sputavaju ispoljavanje svoje grešne želje. Dakle, lažno pokajanje je kada se ne kajemo za svoj grehe iz ljubavi prema Bogu već zato što opterećeni nečistom savešću ili sopstvenom gordošću ne možemo da trpimo sebe kao grešne. I fariseji nisu mogli da trpe ljude kao grešne, ni sebe, ni druge. Kod sebe su svoje grehe zato samo sputavali u ispoljavanju, a kad bi videli druge da greše, oni bi ga pritiskali na isto licemerstvo.

Kada čovek iz straha od kazne ili sramote sopstvene gordosti sputa ispoljavanje svog greha, on tada ne može da trpi one koji taj greh otvoreno ispoljavaju, često i zato što bi sam voleo da ga upražnjava, ali ne sme zbog osude savesti. Zato prorok Isaija opisuje kako se licemer gnuša drugih grešnika: **"Koji govore: Odlazi, ne dohvataj me se, jer sam svetiji od tebe, ti su dim u nozdrvama mojim, dim koji gori vas dan." (Isaija 65,5)** Isus Hristos kaže za fariseje da **"mišljahu za sebe da su pravednici i druge uništavahu (prezirahu)" (Luka 18,9)**. Licemerstvo formira kod ljudi jaku sklonost ka lažnom moralnom osuđivanju kao i jaku potrebu da represivnim putem druge primoraju na ono isto licemerstvo pod kakvim se i sami nalaze.

Biblijska knjiga Otkrivenje opisuje otpalu crkvu kao bludnicu koja sprovodi blud sa carevima zemaljskim (Otkrivenje 18,2-3). Budući da ne poznaju silu Božjeg Duha koji kroz Jevanđelje menja ljudska srca iznutra, licemeri hrle ka političkoj moći da bi mogli da represivnim putem uspostave licemerni mir i red među ljudima i narodima. Zapazimo da licemeri ne odbacuju greh zato što su ljubavljivi dragovoljno navedeni na pokajanje, već zato što su strahom od posledica primorani da greh ne upražnjavaju. Licemeri ne uskraćuju sebi sam greh već slobodu izražavanja greha. Oni nisu borci protiv samog greha već protiv slobode izražavanja greha. Zašto imaju poremećeno težište duhovne borbe? Objašnjenje je vrlo razumljivo: Kada ih niko ne bi sputavao da greh ispolje, oni bi ga ispoljili, jer u dubini svoje duše vole greh i čuvaju ga u srcu, pa ne vide drugi način da ne greše, osim da ga iz straha ili sramote sputavaju. Zato slobodu izražavanja vide kao izvor zla među ljudima. Kritikujući samu slobodu a ne greh, oni otkrivaju nepoštovanje same ljudske ličnosti jer je postojanje ljudske ličnosti utemeljeno na slobodnom odlučivanju. Ako naša pobeda nad grehom i dobrota nije posledica našeg slobodnog izbora već nam je nametnuta, takvu ispravnost niko ne može da ceni jer nije plod našeg dragovoljnog htenja već prisile i ucene.

Kada farisej pogreši, on se snažno kaje, jer iz samopravednosti ne može da trpi sebe kao grešnoga, ali takvo pokajanje nema nikakvu vrednost pred Bogom jer je utemeljeno na lošim motivima. Kada ljudi traže snagu pokajanja za grehe u svom srcu, umesto u Bogu, oni se tada mogu kajati za svoje grehe samo iz straha nečiste savesti ili zbog sramote povređene gordosti ili tuge sebičnog sentimenta, a ne iz ljubavi prema Bogu. Čim nestane osećanje krivice, sramote zbog greha ili tuge, opet će isti greh činiti. Onima koji su pokušavali da strahom od kazne sebe motivišu na pokajanje i tako privole na ispravno ponašanje, Sveto pismo iznosi ukor da takav strah rađa licemerstvo:

“Zato reče Gospod: Što se ovaj narod približuje ustima svojim i usnama svojim poštuje me, a srce im stoji daleko od mene, i strah kojim me se boje zapovest je ljudska kojoj su naučeni, zato ću evo još raditi čudesno sa tim narodom, čudesno i divno.” (Isaija 29,13-14)

“U ljubavi nema straha, nego savršena ljubav izgoni strah napolje; jer je u strahu mučenje, a ko se boji nije se usavršio u ljubavi.” “Jer nam Bog ne daje duha straha, nego sile i ljubavi i čistote.” (1.Jovanova 4,18; 2.Timotiju 1,7)

Kada su Izrailjci izašli iz Vavilonskog ropstva, gorko su zaplakali slušajući zahteve zakona koji su prekršili i otkrivenja Božjeg starateljstva koja su dotle nezahvalno prezirali. Potom sveštenici “rekoše svemu narodu: Ovaj je dan svet Gospodu Bogu našem; ne tužite ni plačite. Jer

plakaše sav narod slušajući šta govori zakon. I reče im: idite i jedite pretilo i pijte slatko i šalžite delove onima koji nemaju ništa zgotovljeno, jer je ovaj dan svet Gospodu našem. Zato ne budite žalosni, jer je radost Gospodnja vaša sila” (Nemija 8,9-10).

Da je narod, postavši svestan svoje realne krivice, nastavio da se prepušta tuzi i osećanju krivice, njegova odluka o pokajanju bi bila iznuđena i licemerna. Čim bi to osećanje kasnije popustilo, oni bi ponovo pali u greh. A ovako, ljubav i zahvalnost prema Bogu i bližnjem postaju snaga koja ih večito čuva od greha. Iako je realno da čovek oseća krivicu, žalost i sramotu zbog svojih greha, ta osećanja nikada ne smeju da postanu pokretačka snaga za pokajanje, jer će proizvesti jedino potiskivanje greha u podsvest i licemerstvo. Snaga pokajanja može biti jedino prava nesebična ljubav, do koje dolazimo kroz pravilno poznanje Boga:

“Ili ne mariš za bogatstvo Njegove dobrote i krotosti i trpljenja, ne znajući da te dobrota Božja na pokajanje vodi?” (Rimljanima 2,4)

Da su fariseji ispravno razumeli duh zakona ovako kako su ga otkrili starozavetni proroci i da su snagu za moralni život tražili u Bogu, a ne u buđenju straha nečiste savesti i sramote ponižene ljudske gordosti, žena uhvaćena u preljubi bi se pokajala odavno a možda nikada ne bi ni pala u greh. Njihove reči ukora su je ometale da iskušenje pobedi jer su je navodili da svoje slabosti samo sputa u ispoljavanju onako kako su ih oni sami sputavali. Licemeri ne mogu drugima ništa da pruže osim licemerstva. Licemeri su često licemeri sve do iskušenja, kada ispoljavaju svoj greh, a onda posle osećaju krivicu iz koje se duže vremena samokontrolišu, dok ne dođe novo jače iskušenje. Zato je Isus mogao da ih prozove kao one koji nemaju pravo da preljubnicu osude jer svojom naukom ni svoje grehe nisu uspevali da pobede, što je pokazao kada je prstom po pesku počeo da piše njihove tajne grehe:

“Koji je među vama bez greha neka najpre baci kamen na nju. Pa se opet saže dole i pišaše po zemlji. A kad oni to čuše, i pokarani budući od svoje savesti izlažahu jedan za drugim počevši od starešina do poslednjih; i osta Isus sam i žena stojeći na sredi. A kad se Isus ispravi, i ne videvši ni jednog do samu ženu, reče joj: Ženo! Gde su oni što te tužahu? Nijedan te ne osudi? A ona reče: Nijedan, Gospode! A Isus joj reče: Ni ja te ne osuđujem, idi, i odsele više ne greši.” (Jovan 8,7-11)

I srce ove preljubnice bilo je slomljeno. Isusova milost je proizvela ono što godine opterećivanja krivicom i sramotom nisu uspele. Zdrav motiv pokajanja koji ona nije nikada uspela da nađe u svom srcu, svojoj sramoti i nečistoj savesti, našla je konačno u Isusu. Naša jedina nada je da snagu pokajanja nađemo u Bogu, u ispravnom poznanju Njegovog karaktera ljubavi.

"Skupite se i dođite, pristupite svi ... Pogledajte u mene, i spašćete se svi krajevi zemaljski; jer sam ja Bog, i nema drugoga. Slušajte me koji ste uporna srca, koji ste daleko od pravde. Približih pravdu svoju, nije daleko, i spasenje moje neće odocniti." (Isaija 45,20-22; 46,12-13)